

รูปแบบการจัดบริการสังคมด้านการศึกษาของเด็กพิเศษ

ชญากานต์ ภิญญากรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม

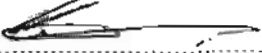
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2557

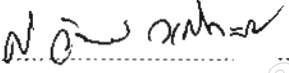
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

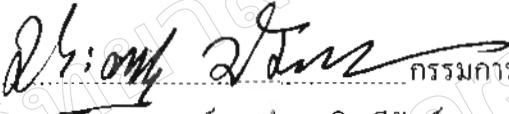
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ชญาภานต์ ภิญญากรณ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด หนูอ้อม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์วันทนี วาสิกะสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ มีรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด หนูอ้อม)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ดร.บุญรอด บุญเกิด)

วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.บุญเชิด หนูอ้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ทำให้การศึกษาลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี โรงเรียนบ้านหัวคุญแจ โรงเรียนห้วยกะปิ และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ที่กรุณาให้ข้อมูลเบื้องต้นและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองเด็กพิเศษ และผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกท่าน

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาทุกท่าน และ เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

หากการศึกษานี้มีคุณความดี คุณประโยชน์ต่อสังคม ผู้วิจัยขออุทิศความดีให้แก่ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชญาภรณ์ ภิญญาภรณ์

54910118 : สาขาวิชา : การจัดการบริการสังคม; ศศ.ม. (การจัดการบริการสังคม)

คำสำคัญ : รูปแบบ/การจัดบริการสังคม/เด็กพิเศษ

ชื่อย่อ : วิทยานิพนธ์ : รูปแบบการจัดบริการสังคมด้านการศึกษาศาสนาของเด็กพิเศษ

(SOCIAL SERVICE MANAGEMENT IN EDUCATION FOR SPECIAL NEEDS CHILDREN)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ บุญเชิด หนูอิม, ปช.ด., 128 หน้า. ปี พ.ศ. 2557.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการบริการสังคมด้านการศึกษาศาสนาสำหรับเด็กพิเศษ ศึกษาแบบแผนการจัดบริการสังคมด้านการศึกษาศาสนาสำหรับเด็กพิเศษและศึกษาแนวทางการจัดบริการสังคมด้านการศึกษาศาสนาสำหรับเด็กพิเศษ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำร่วม การเก็บแบบสอบถามจากผู้ปกครองของเด็กพิเศษ และการจัดสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การศึกษาโรงเรียนแกนนำที่มีการจัดการเรียนการสอนร่วมกันของเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการตามกรอบการบริหารโดยใช้โครงสร้างชีวิต ได้แก่ การบริหารด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเครื่องมือและการบริหารจัดการ โดยจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กพิเศษพบว่า ระดับความสำคัญของแบบแผนการจัดการเรียนการสอนของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาโดยรวม มีค่าเฉลี่ยในด้านการจัดการเรียนร่วม และด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกเด็กด้านการวัดและการประเมินผล การจัดการเรียนร่วม ด้านอาคาร สถานที่ และด้านความร่วมมือของผู้ปกครองน้อยที่สุด แบบแผนการจัดการเรียนร่วมเด็กปกติกับเด็กพิเศษในสถานศึกษาที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดโครงสร้างชีวิต (SEAT) ร่วมกับแนวคิดด้านการจัดการและการสนทนากลุ่มมีแนวทาง 8 ประเด็นด้วยกัน คือ 1. การบริหารจัดการ 2. บุคลากร 3. งบประมาณ 4. การคัดแยกเด็ก 5. การจัดการเรียนร่วม 6. การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนร่วม 7. ความร่วมมือของผู้ปกครอง และ 8. อาคารสถานที่ จากรูปแบบการจัดการเรียนร่วมเด็กปกติกับเด็กพิเศษที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนสำหรับเด็กพิเศษในสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กพิเศษมากยิ่งขึ้น

54910118: MAJOR: SOCIAL SERVICE MANAGEMENT; M.A. (MASTER OF ARTS)

KEYWORD: PATTERN/ SOCIAL SERVICE/ CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS

CHAYAKARN PINYAKORN: PATTERN OF SOCIAL SERVICE MANAGEMENT
FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS. ADVISOR: BOONCHERD NU-IM, Ph.D. 128 P.
2014.

This research aims to study the social service management, its pattern and guideline, for children with special needs. The data is collected by 3 means: interview (which is conducted to administrators and teachers of leading inclusive schools), questionnaire (which is given to and returned from the parents of the children with special needs), and focus group discussion of specialists. The findings show that the leading inclusive schools, in which ordinary children and children with special needs study together, in Chon Buri Educational Service Area Office 1 are following SEAT Framework (S = student, E = environment, A = activities, T = Tools). The examination of opinion of the parents indicates that inclusive pedagogy and personnel have the highest means, followed by children grouping, pedagogy measurement and evaluation, and the least means are of place and parent's cooperation. From the analysis of SEAT framework implementation and focus group discussion results in 8 facets of management guideline: administration, personnel, budget, children grouping, pedagogy, measurement and evaluation, parent's cooperation, and place. In conclusion, the initiated pattern of inclusive pedagogy can be effectively implemented to both public and private schools.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เด็กพิเศษ.....	8
แนวทางการจัดการศึกษาของเด็กพิเศษ.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการบริการสังคมด้านการศึกษา.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
ลักษณะของเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ส่วนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนแกนนำในการจัดการเรียนร่วมเด็กปกติกับเด็กพิเศษใน	
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1.....	55
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ส่วนที่ 3 รูปแบบการจัดการบริการสังคมด้านการศึกษาของเด็กพิเศษ.....	64
	ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับ ความสำคัญในภาพรวมของรูปแบบการจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติ ในสถานศึกษาจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	71
	ส่วนที่ 5 การจัดการเรียนร่วมเด็กปกติกับเด็กพิเศษในสถานศึกษาวิเคราะห์ตาม แนวคิดทางการ จัดการ และรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษจาก ผลการศึกษา.....	73
	ส่วนที่ 6 ข้อมูลจากการทำสนทนากลุ่ม.....	83
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
	สรุปผลการศึกษา.....	84
	อภิปรายผลการศึกษา.....	94
	ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	96
	ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป.....	96
	บรรณานุกรม.....	98
	ภาคผนวก.....	103
	ภาคผนวก ก	104
	ภาคผนวก ข	117
	ภาคผนวก ค	123
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4-1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเพศ.....	61
4-2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	61
4-3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	62
4-4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	62
4-5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	63
4-6	จำนวน ร้อยละ และอันดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของการ การได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ.....	63
4-7	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา ด้านการคัดแยกเด็ก.....	64
4-8	ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนร่วม..	65
4-9	ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา ด้านการวัดและการประเมิน ผลการเรียนร่วม.....	66
4-10	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา ด้านการจัดอาคารสถานที่..	67
4-11	ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา ด้านบุคลากร.....	68
4-12	ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาด้านความร่วมมือของ ผู้ปกครอง.....	69
4-13	ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบ การจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาโดยรวม.....	70
4-14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญ ในภาพรวมของรูปแบบการจัดการศึกษาของเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
4-1 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่ได้จากการเก็บข้อมูล.....	60
4-2 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่ได้จากผลการศึกษา.....	82
5-1 สรุปรูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่ได้จากผลการศึกษา.....	93

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University